

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Vleeskuikenhouderij F.A.M. uit het Broek, Verlengde Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

6 februari 2013 / rapportnummer 2517-79

1. Oordeel over het MER

F.A.M. uit het Broek is voornemens zijn vleeskuikenbedrijf met 180.000 vleeskuikens aan de Verlengde Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart uit te breiden naar 558.000 vleeskuikens. In de nieuwe situatie zullen:

- bestaande stallen worden gewijzigd,
- nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 378.000 vleeskuikens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg, een vergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangevraagd. Voor de uitbreiding van het bouwblok is tevens een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de besluitvorming over de vergunning en over de wijziging van het bestemmingsplan wordt de procedure van milieueffectrapportage (gecombineerde project- en plan-m.e.r.) doorlopen.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie¹ kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is of geen juist beeld geeft. De tekortkomingen hadden betrekking op de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan, de beschrijving van de referentie en de uitwerking van alternatieven, de invoerparameters voor de emissieberekeningen, de gevolgen voor kwetsbare natuur, de effecten van geur en de samenvatting. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen een aanvulling op het MER op te stellen².

De Commissie is van mening dat in de aanvulling van het MER aan het grootste deel van bovengenoemde tekortkomingen tegemoet is gekomen. **In het MER en de aanvulling tezamen ontbreekt echter nog essentiële informatie** om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming. In het MER ontbreekt informatie over de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan. Daarnaast voldoet de samenvatting niet aan de eisen van een volledige, zelfstandig leesbare samenvatting van het MER. De Commissie adviseert om de ontbrekende informatie aan te vullen voordat de besluiten over de vergunning en de bestemmingsplanwijziging worden genomen, zodat deze informatie bij de besluitvorming kan worden meegewogen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Zie voor data en termijnen bijlage 1.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij enkele aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Wijziging van het bestemmingsplan

MER

De Commissie constateerde dat uit het MER niet blijkt wat binnen het betreffende bouwvlak als maximaal mogelijke veebezetting gerealiseerd kan worden en welke milieueffecten dit kan hebben.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de grootte van het bouwvlak en in de bestemmingsplanregels en op basis hiervan de maximale mogelijkheden van het plan en bijbehorende milieueffecten te beschrijven.

Aanvulling

In de aanvulling is, volgens de oplegnotitie bij de aanvulling, de relatie tussen de uitgangspunten van het MER en de beperkingen in het bestemmingsplan geconcretiseerd. Uit deze oplegnotitie blijkt dat is bedoeld de maximale mogelijkheden te beperken tot het voorkeursalternatief³.

Uit het MER en de aanvulling blijkt echter niet wat binnen het betreffende bouwvlak als maximaal mogelijke veebezetting gerealiseerd kan worden en welke milieueffecten dit kan hebben. Het begrip dieroppervlak is niet nader gedefinieerd. Er is meer oppervlakte aan bruto stalruimte aangegeven dan nodig is voor het aantal te houden dieren. Daarnaast maakt het ontwerp-bestemmingsplan via een algemene wijzigingsbevoegdheid in artikel 8.1 nog 10% uitbreiding van het bouwvlak mogelijk en kan via een afwijkingsbevoegdheid in artikel 7.2 nog 10% afgeweken worden van maten en percentages, waaronder de opgenomen maximale dierruimte. De maximale mogelijkheden zijn dus groter dan waarvan in het MER wordt uitgegaan.

Daarbij moet nog worden opgemerkt dat in het MER geen rekening is gehouden met een mogelijke toekomstige opname van het Terra Sea systeem in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). De extra emissiereductie die de toepassing van dit systeem naar verwachting zal opleveren zal na opname van dit systeem in de Rav nog meer uitbreidingsruimte geven.

³ Hiervoor is een maximale dierruimte van 27.270 m² opgenomen in de planregels.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de effectbeoordeling aan te passen door uit te gaan van de maximale mogelijkheden van de bestemmingsplanwijziging, ofwel het voornemen zodanig te wijzigen dat dit overeenkomt met de uitgangspunten die in het MER en de aanvulling zijn gehanteerd.

2.2 Referentie

MER

In het MER worden verschillende referentiesituaties gehanteerd. Hiermee wordt gepoogd het verschil tussen vergunde en feitelijke situatie aan te geven. Door de onduidelijke beschrijvingen en de gemaakte uitzonderingen is echter niet navolgbaar hoe de referentiesituaties tot stand zijn gekomen. Niet duidelijk is wat nu de feitelijke situatie en de vergunde situatie zijn en wat ten opzichte hiervan dan de milieugevolgen zijn van het voornemen.

De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER de correcte referentie te beschrijven en duidelijk inzicht te geven in de feitelijke situatie.

Aanvulling

In de aanvulling is de referentiesituatie correct en inzichtelijk beschreven. De parameters van de referentiesituatie zijn gewijzigd, en de berekeningen zijn aangepast aan de gewijzigde parameters. Op de parameters wordt nader ingegaan in paragraaf 2.4 van dit advies.

2.3 Alternatieven

MER

In het MER wordt slechts één alternatief beschreven, het voorkeursalternatief. De uitvoerbaarheid hiervan is volledig afhankelijk van het toepassen van het Terra-Sea systeem. Indien uit nader onderzoek blijkt dat de locatie niet geschikt is voor de toepassing van het systeem, is het voorkeursalternatief geen reële optie meer en zijn in het MER geen andere alternatieven uitgewerkt waarop teruggevallen kan worden. Indien geen duidelijkheid kan worden gegeven over de bodemopbouw en -geschiktheid voor de toepassing van dit systeem, is het aan te bevelen om een alternatief uit te werken zonder toepassing van het Terra-Sea systeem.

De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER duidelijkheid te geven over de toepasbaarheid van het Terra-Sea systeem en zo nodig een alternatief voor dit systeem op te nemen.

Aanvulling

De Commissie constateert dat in het MER en de aanvulling een uitwerking is gegeven van het voorkeursalternatief met toepassing van het Terra Sea systeem samen met een chemische luchtwasser. Andere alternatieven zijn niet beschreven. De Commissie wijst er op dat, mocht er een andere keuze worden gemaakt dan voor de combinatie van luchtwasser met het Terra Sea systeem, een aanvulling op het MER nodig zal zijn waarin alsnog een ander alternatief wordt beschreven. Overigens blijkt dat bij de emissieberekeningen geen rekening is gehouden met toepassing van het Terra Sea systeem, kennelijk omdat hiervoor nog geen eigen emisiefactor is opgenomen in de Rav (zie paragraaf 2.1 van dit advies).

2.4 Invoerparameters voor de emissieberekeningen

MER

Uit het MER en de milieutekeningen kan niet afgeleid worden of de invoerparameters voor de emissieberekeningen correct zijn. Doordat informatie niet eenduidig is of ontbreekt, kunnen de uitkomsten van de berekeningen uitgevoerd met de verspreidingsmodellen voor geur, fijn stof en ammoniak niet op juistheid gecontroleerd worden.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de gekozen stal-systemen, de gehanteerde ventilatiesystemen en de luchtwassystemen. Op basis hiervan zouden dan de juiste invoerparameters in de gehanteerde verspreidingsmodellen moeten worden gebruikt en, indien de uitkomsten verschillen van die in het MER, zouden deze in een nieuwe vergelijkingstabel gepresenteerd moeten worden.

Aanvulling

De Commissie constateert dat, verspreid over het MER en de aanvulling, alle invoerparameters nu zijn terug te vinden. Bij de cumulatieve geurberekening valt op dat daar onjuiste parameters zijn gebruikt; dit heeft echter geen gevolgen voor de conclusies. De individuele geurberekening is wel gebaseerd op de juiste parameters. Bij de geluidsberekeningen zijn de aantallen en de plaatsen van de emissiepunten niet juist. Ook dit heeft naar verwachting geen significante gevolgen voor de conclusies.

2.5 De gevolgen voor kwetsbare natuur

MER

In het MER is zeer summier aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van het voornemen voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkvenen, dat tevens is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De conclusie dat er geen significante gevolgen op kunnen treden is niet onderbouwd met een berekening van de depositie en de effecten daarvan. Daardoor is de conclusie niet op juistheid te controleren.

De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER inzicht te geven in het verschil in emissie en depositie tussen de huidige situatie en het voornemen en de mogelijke gevolgen voor de Engbertsdijkvenen.

Aanvulling

De Commissie constateert dat een beoordeling van de gevolgen voor de natuur is gegeven via het uitvoeren van een quick scan. De gevolgen zijn echter nog steeds summier aangegeven. Omdat aannemelijk is gemaakt dat de stikstofdepositie ten gevolge van het voornemen afneemt is de informatie voldoende.

2.6 Geur

MER

In het MER wordt voor geurbelasting onder andere getoetst op de “oude” bebouwde kom van Dedemsvaart. Niet getoetst is op de nieuwe woonwijk Kotermeerstal-Oost. Tevens blijkt uit het MER onvoldoende of alle geurgevoelige objecten in de omgeving correct bepaald zijn. De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER inzichtelijk te maken wat de geurbelasting is voor de woonwijk Kotermeerstal-oost. Tevens adviseerde zij duidelijk inzicht te geven in de ligging van geurgevoelige objecten en de afstand tot het bedrijf.

Aanvulling

Uit de aanvulling blijkt dat een geurtoets is gedaan en dat de geurgevoelige objecten op een kaart zijn aangegeven. Hoewel de nieuwe woonwijk in het MER nog steeds niet expliciet is genoemd blijkt uit de bijlagen dat hier wel rekening mee is gehouden (door het in de berekeningen meenemen van een receptorpunt “Kotermeerstal Oost”). Hiermee is de informatie thans voldoende.

2.7 Samenvatting

MER

De Commissie constateerde dat de informatie in het MER op een aantal punten ontbrak dan wel onvoldoende inzichtelijk was. Dit zelfde geldt voor de samenvatting. Uit de samenvatting bleek verder onvoldoende wat de referentie en het voorkeursalternatief zijn. De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de samenvatting, mede op basis van de aanbevelingen over de in § 2.1 tot en 2.6 van dit advies genoemde punten, aan te passen zodanig dat zij zelfstandig leesbaar en duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming.

Aanvulling

In de aanvulling is een nieuwe samenvatting opgenomen, die volgens de oplegnotitie is verduidelijkt ten opzichte van de oude samenvatting.

Ook deze aangepaste samenvatting voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen.

De samenvatting van het MER dient als zelfstandig document te kunnen worden gelezen. Deze moet voldoende informatie bevatten voor de bestuurlijke besluitvorming. In de aangepaste samenvatting van het MER ontbreekt een goede, gelijkwaardige vergelijking van de alternatieven. Er ontbreekt bijvoorbeeld een tabel waarin de alternatieven worden vergeleken met de referentiesituatie. Daarnaast bevat de samenvatting veel verwijzingen, onder meer naar de beoordelingen van de aspecten fijn stof en geluid, waardoor de samenvatting niet zelfstandig leesbaar is. Bovendien ontbreekt in de samenvatting een beschrijving van de besluitvorming waartoe dit MER wordt opgesteld. Hiermee verliest de samenvatting veel aan duidelijkheid.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de samenvatting zodanig aan te passen dat deze zelfstandig leesbaar is en voldoende informatie bevat voor de bestuurlijke besluitvorming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: F.A.M. uit het Broek

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg

Besluit: Omgevingsvergunning en wijzigen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C14

Activiteit: het uitbreiden en wijzigen van een pluimveehouderij

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Toren van: 12 januari 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 13 januari tot en met 23 februari 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 15 februari 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 13 april 2011

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 25 april 2012

ter inzage legging MER: 26 april t/m 7 juni 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 april 2012

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 4 juli 2012

toetsingsadvies uitgebracht: 6 februari 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. E.E.M. Coopmann-van Overbeek

ing. H.H. Ellen

ing. J.H. Grit (werkgroepsecretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport, 26 maart 2012
- Bijlagen bij het MER, 26 maart 2012
- Bijlage 11: Erfinrichtingsplan, 26 maart 2012
- Aanvulling MER deel A t/m C, 21 november 2012
- Corrigendum aanvulling, 27 november 2012

De Commissie heeft kennis genomen van 23 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 19 juni 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleeskuikenhouderij F.A.M. uit het Broek, Verlengde
Elfde Wijk 8 te Dedemsvaart en de aanvulling daarop

ISBN: 978-90-421-3527-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

